

**MINISTRY OF INDUSTRY, BUSINESS
AND FINANCIAL AFFAIRS**

**RAPPORT OM DANMARKS
ANVENDELSE AF KOMMISSIONENS
BESLUTNING AF 20. DECEMBER 2011
OM TJENESTEYDELSER AF
ALMINDELIG ØKONOMISK
INTERESSE OG SGEI-RAMMEBE-
STEMMELSERNE FRA 2012**

**Juni 2018
(Korrigeret aug. 2019)**

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Oversigt over udgifterne.....	4
Beskrivelse af anvendelsen af SGEI-afgørelsen fra 2012	5
Kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler	5
Kompensation for offentlig tjeneste ydet til sociale boligselskaber	11
Kompensation for offentlig tjeneste i form af lodsning i visse danske havne	22
Kompensation for offentlig tjeneste i form af kapacitetsforpligtelse vedr. destruktion af farligt affald.....	26
 Beskrivelse af anvendelsen af SGEI-rammebestemmelserne fra 2012	 31
Kompensation for offentlig tjeneste ydet til søtransport til og fra øer	31
Kompensation for offentlig tjeneste ydet til lufthavne	35
 Eventuelle Klager fra tredjemand	 39
Diverse	40

Indledning

Det følger af Kommissionens beslutning af 20. december 2011 om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, at hver medlemsstat hvert andet år skal indgive en rapport til Kommissionen om gennemførelsen af beslutningen og rammebestemmelsen med en beskrivelse af, hvordan disse anvendes i de omfattede sektorer.

Med henblik på at tilvejebringe de nødvendige oplysninger, har Erhvervsministeriet anmodet de relevante ministerier om at indsende bidrag om de kompensationsordninger, som de enkelte myndigheder administrerer, og som de har vurderet falder inden for beslutningens anvendelsesområde.

Denne rapport er en opfølgning på den rapport, som Danmark sendte til Kommissionen juni 2016 og skal sammenholdes med den rapport.

På denne baggrund er der blevet udarbejdet følgende bidrag til rapporten:

- Kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler (**Sundheds- og Ældreministeriet**)
- Kompensation for offentlig tjeneste ydet til sociale boligselskaber (**Transport-, Bygnings- og Boligministeriet**)
- Kompensation for offentlig tjeneste i form af lodsning i visse danske havne (**Erhvervsministeriet**)
- Kompensation for offentlig tjeneste i form af kapacitetsforpligtelse vedr. destruktion af farligt affald i Danmark (**Energi- Forsynings- og Klimaministeriet**)
- Kompensation for offentlig tjeneste i form af søtransport til og fra øer (**Transport-, Bygnings og Boligministeriet**)
- Kompensation for offentlig tjeneste ydet til lufthavn (**Transport-, Bygnings og Boligministeriet**)

Oversigt over udgifterne

Samlede offentlige udgifter til SGEI, fordelt på regelsæt (mio. EUR)		
	2016	2017
<i>Kompensation for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (1+2)</i>	213,19	420,89
(1) Kompensation ydet på grundlag af SGEI-afgørelsen	209,65	417,40
(2) Kompensation ydet på grundlag af SGEI-rammebestemmelserne	3,54	3,49

Ikke obligatorisk: Hvis Deres land ikke har ydet nogen statsstøtte til levering af SGEI i visse sektorer på grundlag af SGEI-afgørelsen eller SGEI-rammebestemmelserne, vil det være meget nyttigt at få oplyst, hvilke andre midler der er taget i brug for at sikre leveringen af disse tjenester. De bedes eventuelt give en kort beskrivelse heraf (f.eks. direkte tilskud til brugerne, kompensationer, der opfylder alle de fire Altmarkkriterier, de minimis-støtte...) og oplyse, hvilke sektorer der er tale om.

Se afsnit om Kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler og Kompensation for offentlig tjeneste ydet til søtransport til og fra øer.

Beskrivelse af anvendelsen af SGEI-afgørelsen fra 2012

Kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler

Indledende bemærkninger

Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde. Baggrunden for denne antagelse er, at det danske sundhedsvæsen er offentligt styret, og de offentlige udgifter til sundhed finansieres over skatterne. Den enkelte borgers økonomiske status, tilknytning til arbejdsmarkedet eller personlige forsikringsmæssige forhold har i Danmark ingen betydning for adgangen til det offentlige sundhedsvæsens ydelser.

Planlagte sygehusydelser tilbydes vederlagsfrit til personer med bopæl i Danmark, og behandling i akutte situationer ydes vederlagsfrit til alle uanset bopæl. Der er således ikke i det offentlige sygehusvæsen tale om en aktivitet, hvor brugeren (patienten), en sygekasse eller et forsikringsselskab betaler en modydelse i form af brugerbetaling, som modsvarer den leverede hospitalsydelse.

For fuldstændighedens skyld bemærkes det dog, at der i enkelte situationer kan være tale om egenbetaling for sygehusbehandling af personer uden bopæl i Danmark, bl.a. da Danmark i forbindelse med implementering af dele af direktiv 2011/24/EU om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelser m.v. har justeret sundhedsloven i overensstemmelse med direktivet således, at et regionsrådet i medfør af § 78 a yder sygehusbehandling mod betaling til patienter fra EU-/EØS-lande (Ved samme lejlighed blev personer fra rigsfællesskabet (Færøerne og Grønland), der ikke har bopæl her i landet sidestillet hermed. Nærmere regler herom er fastsat ved bekendtgørelse nr. 293 af 27. marts 2017 om ret til sygehusbehandling m.v. I den forbindelse bemærkes det desuden, at et regionsråd, jf. bekendtgørelsens § 6, kan yde behandling og opkræve betaling for sygehusbehandling, som ikke er akut af personer, der har tilknytning til et EU/EØS-land, Grønland eller Færøerne, og som ikke har adgang til behandling efter direktivets regler eller forordningens regler (direktiv 2011/24/EU om grænseoverskridende sundhedsydelser og EU-forordning 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger m.v.), såfremt sygehusbehandlingen kan ydes inden for den eksisterende kapacitet, og såfremt der ikke er private virksomheder, der kan dække efterspørgslen efter disse ydelser i den pågældende region).

I det følgende beskrives hovedtrækkene af det danske sundhedsvæsen, hvorefter der følger et par bemærkninger i relation til Kommissionens afgørelse af 20. december 2011.

2. Det danske sundhedsvæsen i hovedtræk

Det offentlige danske sundhedsvæsen består af hhv. den primære og sekundære sundhedssektor.

Den primære sundhedssektor består af:

- De privatpraktiserende sundhedspersoner under den offentlige sygesikring (alment praktiserende læger, praktiserende speciallæger, fysioterapeuter mfl.)
- De kommunale sundhedsordninger: hjemmesygeplejen, den kommunale tandpleje og de forebyggende sundhedsordninger
- Den sekundære sundhedssektor består af sygehusvæsenet.

Det offentlige danske sundhedsvæsen finansieres over skatterne. Den enkelte borgers økonomiske status, tilknytning til arbejdsmarkedet eller personlige forsikringsmæssige forhold har ingen betydning for adgangen til sundhedsvæsenets ydelser. Staten har ansvaret for på landsplan at fastlægge de overordnede sundhedspolitiske værdier og mål for det offentlige sundhedsvæsen. På den baggrund foretager Folketinget den retlige regulering af sundhedsvæsenets forhold i form af lovgivning m.v., ligesom sektorens økonomi - gennem årlige økonomiaftaler - er underlagt en overordnet samfunds­mæssig styring. De statslige myndigheder øver herudover - i samspil mellem regioner, kommuner og andre parter på området - indflydelse på sundhedsvæsenets udvikling gennem aftaler, rådgivning, oplysningsvirksomhed m.v.

Regionerne har ansvaret for driften af sygehusvæsenet og administrationen af den offentlige sygesikring. Regionerne står således for langt den største del af virksomheden inden for det samlede offentlige sundhedsvæsen. De enkelte regionsråd prioriterer indsatsen og fastlægger det lokale serviceniveau inden for rammer, der er fastsat i lovgivningen m.v. Kommunerne varetager på sundhedsområdet først og fremmest hjemmesygeplejen, børne- og omsorgstandplejen og en række sundhedsordninger for børn og unge. Endvidere løser kommunerne enkelte administrative opgaver for sygesikringen, som udstedelsen af sygesikringsbeviser. De enkelte kommunalbestyrelser prioriterer ligeledes indsatsen og fastlægger det lokale serviceniveau inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen m.m.

Driftsmæssigt er sundhedsvæsenet organiseret enten som offentlige institutioner og klinikker eller som liberale erhverv, der drives med offentlige tilskud efter overenskomst med de offentlige myndigheder. Sygehusvæsenet består i hovedsagen af regionalt ejede sygehuse. I henhold til sygehusloven skal regionerne yde vederlagsfri behandling ved sit sygehusvæsen. Udover på regionernes egne sygehuse ydes der vederlagsfri behandling ved visse private non-profit specialsygehuse, jf. sundhedslovens § 79, stk. 2. Som led i løsningen af sine opgaver kan en region samarbejde med andre regioner og indgå overenskomst med private institutioner som led i opgaveløsningen, jf. sundhedslovens § 75, stk. 1 og 2. I visse tilfælde kan der endvidere gives tilladelse til vederlagsfri behandling i udlandet.

Omvendt ejer og driver udbyderne i primærsektoren - praktiserende læger, tandlæger, fysioterapeuter m.fl. - selv deres klinikker, men finansieres i varierende grad af regionerne efter overenskomsterne mellem den offentlige sygesikring og de forskellige faggruppers organisationer. Disse sundhedspersoner er således private erhvervsdrivende, der honoreres efter centralt forhandlede overenskomster af regionerne for varetagelse af en væsentlig del af det regionale sundhedstilbud. Den offentlige sygesikring yder vederlagsfri lægehjælp hos alment praktiserende læger og ved speciallæger samt yder tilskud til en række andre ydelser. Undtaget herfra er alene det begrænsede antal personer, der har valgt den særlige sikringsordning (sygesikringsgruppe 2).

Der er ikke i dansk sundhedslovgivning eller i EU en definition eller en entydig forståelse af, hvilke behandlinger der skal ske på sygehus. Sygehusvæsenet i Danmark er organiseret i hovedfunktioner (basisfunktioner) og specialiserede funktioner, som igen opdeles i regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner. De varetager alle både stationære og ambulante ydelser. Denne organisering sker ved en specialeplanlægning, der bl.a. skal sikre høj faglig kvalitet i behandlingen, helhed i patientforløbene og den bedste udnyttelse af ressourcerne. Specialeplanlægningen skal desuden fremme den nødvendige opbygning og vedligeholdelse af ekspertise, forskning og udvikling for at sikre den bedste

behandling af patienterne. Specialeplanlægningen skal samtidig sikre planlægning, koordination og samarbejde mellem aktørerne i sundhedsvæsenet.

Det er et gennemgående princip ved planlægning i det danske sundhedsvæsen, at dets ydelser leveres på det lavest effektive omkostningsniveau (LEON-princippet). Der tages således løbende stilling til og planlægges efter, hvorvidt en given ydelse eller behandling – under hensyntagen til opretholdelse af høj kvalitet og de øvrige nævnte forhold – vil kunne leveres i fx speciallægepraksis, der i Danmark generelt er mindre omkostningstung og planlægningskrævende end sygehusvæsenet. Flere behandlinger kan således udlægges til speciallægepraksis i takt med udviklingen.

For så vidt angår sygehusydelser, vil de derfor typisk være kendetegnet ved, at der implicit er taget stilling til, at der er tale om indlæggelseskrævende forløb, ydelser der kræver særlig ekspertise eller udstyr, og ydelser der stiller særlige krav til planlægning, herunder af behandlingsforløb og af uddannelse. Generelt lægges der i overensstemmelse med moderne lægevidenskab og teknologiske muligheder vægt på at drive sygehusvæsenet så effektivt som muligt og med så få og korte indlæggelser som muligt.

Overordnet indebærer arbejdsdelingen derfor, at de mindre komplicerede sundhedsydelser varetages uden for sygehusvæsenet, mens de sværere, mere komplicerede ydelser varetages i sygehusvæsenet, herunder ambulant, hvor man har de nødvendige muligheder for at sikre volumen, kvalitet, sikkerhed, tilstrækkelige kompetencer og adgang for patienterne også uden for vanlig dagarbejdstid.

Ambulante patientforløb i sygehusvæsenet vil således typisk være kendetegnede ved, at der for den enkelte patient er behov for involvering af flere specialer, evt. organiseret i egentlige multidisciplinære teams, som det fx ses på kræftområdet. Et sådant set-up stiller særlige krav til planlægning, både med henblik på sikring af tilstrækkelig kapacitet, herunder udstyr og sikring af effektiv ressourceudnyttelse både mht. økonomi og ekspertise.

1. Bemærkninger i relation til Kommissionens afgørelse

Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ved finansieringen af offentlige sygehuse i Danmark er tale om tjenesteydelser, som ikke kan anses for omfattet af statsstøttere reglerne i artikel 107. Som følge heraf ses Altmark Trans-dommen og Kommissionens afgørelse af 20. december 2011 ikke at omhandle forhold svarende til finansieringen og organiseringen af det offentlige sygehusvæsen i Danmark.

I Danmark er sygehusdrift helt overvejende en skattefinansieret offentlig egenproduktion inden for det regionale system. Sygehusydelserne tilbydes som nævnt vederlagsfrit til personer med bopæl her i landet, idet brugeren (patienten) ikke betaler en modydelse i form af brugerbetaling.

De regionale sygehuse tilhører regionerne og finansiering af sygehusenes drift sker direkte via den enkelte regions budget. Der er ikke tale om nogen overførsel af økonomiske midler fra én juridisk person til en anden, ligesom budgettets bevilling til sygehusdrift ikke kan betragtes som en kompensation.

På indtægtssiden i de regionale budgetter indgår tilskud fra staten i form af generelle bloktilskud. Disse tilgår imidlertid de respektive regioner som sådan og dermed ikke de regionale sygehuse som

øremærket statsstøtte til sygehusdrift. I Kommissionens afgørelse redegøres der bl.a. for beregning af ”kompensationens størrelse”, ”rimelig fortjeneste” og ”kontrol med overkompensation”. Det fremgår heraf, at en rimelig forrentning af (egen)kapital er et moment, som skal tillægges vægt. Disse begreber giver imidlertid ikke i en dansk kontekst mening, hverken i forhold til de regionale sygehuse eller til regionerne som sådan, idet ingen af disse har nogen (egen)kapital, som skal forrentes med henblik på hospitalsdrift, og idet finansieringen af sygehusenes drift ikke anses for kompensation. Sundheds- og Ældreministeriet skal endvidere gøre opmærksom på, at medlemsstaterne i medfør af EF-traktatens artikel 168 har ansvaret for organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og medicinsk behandling.

I lyset af ovennævnte bemærkninger er det Danmarks vurdering, at der ikke i Danmark findes ordninger for kompensation for offentlig tjeneste ydet til hospitaler, som er omfattet af Kommissionens afgørelse af 20. december 2011.

<i>Klar og udførlig beskrivelse af, hvordan de pågældende SGEI-tjenester er organiseret i Deres land¹</i>
<i>Oplysninger om, hvilke typer tjenester i den pågældende sektor der er defineret som SGEI i Deres land. Indholdet af SGEI-tjenesten bedes angivet så klart som muligt.</i>
Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.
<i>Oplysninger om, på hvilken måde SGEI-tjenesten (typisk) er overdraget. Hvis der findes standard-overdragelsesakter for en bestemt sektor, bedes de vedlagt.</i>
Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.
<i>Oplysninger om overdragelsens gennemsnitlige varighed (antal år), med angivelse af hvor stor en procentdel af tjenesterne i hver sektor der er overdraget for en periode på over 10 år. Oplys, i hvilke sektorer SGEI-tjenesterne er overdraget for en periode på over 10 år, og hvordan denne varighed begrundes.</i>
Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.
<i>Oplysninger om, hvorvidt virksomhederne (typisk) har fået tillagt eksklusive eller særlige rettigheder.</i>

¹ Hvis der i en bestemt sektor kun findes få individuelle SGEI-virksomheder i Deres land, bedes De give en detaljeret beskrivelse af tjenesterne. Findes der derimod et stort antal SGEI-virksomheder i en bestemt sektor (f.eks. fordi kompetencen ligger hos regioner eller kommuner), skal De naturligvis ikke beskrive hver af tjenesterne i detaljer, men det er vigtigt, at De giver en klar og koncis generel beskrivelse af, hvordan sektoren er organiseret, herunder hvilke fællestræk de individuelle SGEI-virksomheder har.

Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.	
<i>Hvilke støtteinstrumenter er der anvendt (direkte tilskud, garantier osv.)?</i>	
Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.	
<i>Oplysninger om den typiske kompensationsordning for de respektive SGEI-tjenester, med angivelse af, om kompensationerne beregnes på basis af omkostningsfordelingsmetoden eller net avoided cost-metoden.</i>	
Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.	
<i>Oplysninger om de foranstaltninger, der typisk er truffet for at undgå overkompensation og sikre tilbagebetaling af enhver overkompensation.</i>	
Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.	
<i>Kort redegørelse for, hvordan gennemsigtighedskravene (jf. artikel 7 i SGEI-afgørelsen fra 2012) for støtte på over 15 mio. EUR til virksomheder, der også har andre aktiviteter end SGEI-aktiviteter, opfyldes. I Deres svar bedes de også give relevante eksempler på oplysninger offentliggjort med henblik på opfyldelse af dette krav (f.eks. links til websteder) og oplyse, om der i Deres land findes et centralt websted, hvor disse oplysninger offentliggøres for alle disse støtteforanstaltninger (med et link til dette websted), eller om og i så fald hvordan de offentliggøres på det støtteydende niveau (stat, region eller kommune).</i>	
Det er de danske myndigheders opfattelse, at der ikke findes ordninger inden for det danske hospitalsvæsen, som falder inden for meddelelsens anvendelsesområde.	
Støttebeløb	
<i>Det samlede beløb for den ydede støtte (i mio. EUR)². Hermed menes al støtte ydet på Deres territorium, altså også støtte ydet af regioner og kommuner. (A+B+C)</i>	
2016	2017
<i>A: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af statslige myndigheder³</i>	

² Jf. artikel 9, litra b), i SGEI-afgørelsen fra 2012.

³ Hvis støttebeløbet ikke kan opdeles på statslige, regionale og kommunale myndigheder, indberettes kun det samlede støttebeløb ydet af alle myndigheder.

2016	2017
B: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af regionale myndigheder⁴	
2016	2017
C: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af kommunale myndigheder⁵	
2016	2017
Udgifternes fordeling på de enkelte støtteinstrumenter (direkte tilskud, garantier osv.) (hvis relevant)	
2016	2017
Andre kvantitative oplysninger (f. eks. antal støttemodtagere pr. sektor, gennemsnitligt støttebeløb, virksomhedernes størrelse)⁶	
2016	2017

---

⁴ Jf. fodnote 9.

⁵ Jf. fodnote 9.

⁶ Kommissionen vil gerne have alle de oplysninger, De kan give om støtte ydet i henhold til SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, f.eks. om antallet af støttemodtagere i hver sektor, det gennemsnitlige støttebeløb, støttebeløbet pr. instrument (direkte tilskud, garanti osv.), virksomhedernes størrelse osv. Er sådanne andre kvantitative oplysninger ikke uden videre tilgængelige i Deres land, kan de naturligvis gives i en mere aggregeret og/eller estimeret form. I så fald bedes det angivet, at der er tale om estimeret, og hvilken form for aggregering der er foretaget.

Kompensation for offentlig tjeneste ydet til sociale boligselskaber

<i>Klar og udførlig beskrivelse af, hvordan de pågældende SGEI-tjenester er organiseret i Deres land⁷</i>
<i>Oplysninger om, hvilke typer tjenester i den pågældende sektor der er defineret som SGEI i Deres land. Indholdet af SGEI-tjenesten bedes angivet så klart som muligt.</i>
<p>Virksomheder med ansvar for ”socialt boligbyggeri ” er i Danmark primært almene boligorganisationer og visse selvejende institutioner.</p> <p>Hertil kommer kommuner og regioner, som kan etablere almene ældreboliger, herunder plejeboliger. Almene ældreboliger vurderes imidlertid som ikke-økonomisk aktivitet og er derfor ikke medtaget.</p> <p>De almene boligorganisationer og de nævnte selvejende institutioner er - som modstykke til den offentlige støtte - underkastet et detaljeret regelsæt både med hensyn til opførelsen af byggeriet og den senere drift.</p> <p>Nedenstående tager alene udgangspunkt i de regler, der gælder for almene boligorganisationer, da der kun opføres et yderst begrænset antal almene boliger, som ejes af selvejende institutioner. Dertil kommer, at reglerne vedrørende disse boliger i det væsentlige følger samme regelsæt som de almene boligorganisationer.</p> <p>Boligorganisationerne hovedformål er ifølge lov om almene boliger at opføre, udleje, administrere, vedligeholde og modernisere byggeri, som er omfattet af lov om almene boliger (eller tidligere byggestøttelove).</p> <p>Et af de centrale hensyn bag denne lovgivning er at sikre, at boligorganisationerne stiller et tilstrækkeligt antal boliger af en passende kvalitet og til en husleje, som er rimelig, til rådighed for befolkningsgrupper, der ellers vil have vanskeligt ved at skaffe en bolig på markedsvilkår.</p>

⁷ Hvis der i en bestemt sektor kun findes få individuelle SGEI-virksomheder i Deres land, bedes De give en detaljeret beskrivelse af tjenesterne. Findes der derimod et stort antal SGEI-virksomheder i en bestemt sektor (f.eks. fordi kompetencen ligger hos regioner eller kommuner), skal De naturligvis ikke beskrive hver af tjenesterne i detaljer, men det er vigtigt, at De giver en klar og koncis generel beskrivelse af, hvordan sektoren er organiseret, herunder hvilke fællestræk de individuelle SGEI-virksomheder har.

Loven forpligter almene boligorganisationer til at udleje *almene familieboliger* til boligsøgende med et behov for en bolig af den pågældende art.

Udlejningen af ledige almene familieboliger skal som udgangspunkt ske efter en venteliste, der er åben for alle boligsøgende uanset indkomst. Ventelistesystemet er indført for at sikre et åbent og objektivt tildelingssystem.

Årsagen til at alle boligsøgende kan komme i betragtning til en almen familiebolig, er ønsket om en alsidig beboersammensætning i de almene boligområder. Det har i over 60 år været et centralt hensyn i dansk boligpolitik, at man skal undgå stigmatiseret byggeri med en ensidig beboersammensætning, fordi det har en række uheldige følgevirkninger. Det er også dette hensyn, der i dag ligger bag indsatsen mod parallelsamfund i de almene boligområder.

Vanskeligt stillede samfundsgrupper, der af økonomiske eller andre grunde er ude af stand til at skaffe sig en bolig på markedsvilkår, udgør *de facto* langt hovedparten af beboerne i den almene boligsektor, og denne del af befolkningen er da også som nævnt den helt centrale målgruppe for sektoren.

Boligorganisationerne er - i modsætning til de private udlejere - forpligtet til at give kommunen anvisningsret til mindst 25 pct. af de ledige almene familieboliger med henblik på at løse boligsociale opgaver i kommunen. Der kan aftales op til 100 pct. kommunal anvisningsret, hvilket er sket i nogle kommuner. Den kommunale anvisningsret er en undtagelse til ventelistesystemet, idet kommunerne anviser de ledige boliger efter en konkret behovsvurdering af den boligsøgende.

Almene ungdomsboliger skal udlejes til unge uddannelsessøgende og andre unge med et særligt behov herfor. Disse boliger udlejes således heller ikke med udgangspunkt i en venteliste, men på baggrund af en vurdering af behovet i hvert enkelt tilfælde. Kommunen har anvisningsret til almene ungdomsboliger i samme omfang som til almene familieboliger.

Den nævnte lovgivning indeholder herudover en række detaljerede regler/pligter vedr. organisationernes drift, herunder husleje fastsættelse, økonomi, regnskabsaflæggelse og beboerindflydelse mv.

Særligt om husleje fastsættelsen gælder, at denne er omkostningsbestemt - dvs. der må ikke opkræves højere husleje end de omkostninger, der er forbundet med driften af boligerne (balanceleje). Organisationerne er afskåret fra at oppebære en fortjeneste ved udlejningen af boligerne og fra at budgettere med et overskud (non-profit virksomhed).

Det offentlige fører tilsyn med, at boligorganisationerne overholder de fastsatte regler. Tilsynet er forankret i den kommune, hvor boligorganisationen eller afdelingen er beliggende. Kommunen kan bl.a. påbyde boligorganisationen at hæve eller nedsætte huslejen

for at sikre overholdelsen af reglerne om balanceleje. Kommunen kan desuden, hvis det skønnes nødvendigt, sætte boligorganisationerne helt eller delvis under administration.

*Oplysninger om, på hvilken måde SGEI-tjenesten (typisk) er **overdraget**. Hvis der findes standard-overdragelsesakter for en bestemt sektor, bedes de vedlagt.*

Boligorganisationernes formål og virksomhed er reguleret i lovgivningen (lov om almene boliger m.v.) samt i administrative forskrifter udstedt med hjemmel i denne lov.

Overdragelse af tjenesteydelser af almindelig økonomi interesse kan ske til:

- Almene boligorganisationer (der ejer almene familie- og ungdomsboliger)
- Selvejende institutioner (der ejer almene ungdomsboliger)

Det fremgår af § 2 i bekendtgørelse om drift af almene boliger m.v., at kommunalbestyrelsen ved godkendelse af nye boligorganisationer eller selvejende institutioner, der skal etablere almene ungdomsboliger, skal sikre, at godkendelsen indeholder oplysninger om, at virksomheden har fået overdraget at udføre boligvirksomhed i henhold til Kommissionens afgørelse af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlige tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse.

*Oplysninger om **overdragelsens gennemsnitlige varighed (antal år)**, med angivelse af hvor stor en procentdel af tjenesterne i hver sektor der er overdraget for en periode på **over 10 år**. Oplys, i hvilke sektorer SGEI-tjenesterne er overdraget for en periode på over 10 år, og hvordan denne varighed begrundes.*

Boligorganisationer og selvejende institutioner skal udgangspunkt drive og udleje de støttede boliger på permanent basis. Boligorganisationen eller den selvejende institution kan ikke sælge eller nedlægge boligen uden kommunalbestyrelsens og transport-, bygnings- og boligministerens godkendelse. Praksis er restriktiv og godkendelse gives som udgangspunkt kun når boligafdelingen ikke kan videreføres som følge af udlejningsvanskeligheder eller byggetekniske skader, som ikke rentabelt kan udbedres. Herudover meddeles godkendelse af salg og nedlæggelse af boliger i socialt udsatte boligområder, hvor der er behov for at reducere andelen af almene boliger.

*Oplysninger om, hvorvidt virksomhederne (typisk) har fået tillagt **eksklusive eller særlige rettigheder**.*

Der er en meget lang tradition for at yde offentlig støtte til "socialt boligbyggeri" i Danmark. Det nuværende støttesystem har i hovedtræk været gældende siden midten af 1960'erne.

Den offentlige støtte til nybyggeriet ydes med henblik på at realisere den ovenfor nævnte målsætning, herunder navnlig at muliggøre en udlejning af passende boliger til en husleje, som byggeriets målgrupper kan betale.

Derudover gælder nogle supplerede driftsstøtteordninger, som tjener samme formål – dvs. at sikre en passende boligstandard til en rimelig husleje. De pågældende ordninger administreres primært af Landsbyggefonden, der anses for at være en selvejende statslig institution.

Både nybyggeristøtten og driftsstøtten er tidsbegrænsede ordninger i forhold til den enkelte boligorganisation.

Udover den nævnte støtte er organisationer med ansvar for ”socialt boligbyggeri” undtaget fra at betale selskabsskat. Denne ordning, som også har været gældende i en lang årække, modsvares – ligesom de øvrige støtteelementer – af de særlige forpligtelser, som påhviler boligorganisationerne, herunder forbuddet mod at oppebære en fortjeneste i forbindelse med udlejningen. Skattefriheden er ikke tidsbegrænset.

Hvilke støtteinstrumenter er der anvendt (direkte tilskud, garantier osv.)?

Det er en betingelse for den offentlige støtte, at boligorganisationen eller den selvejende institution er godkendt af kommunalbestyrelsen til at udøve almen boligvirksomhed efter reglerne i lov om almene boliger m.v.

Støtteordningerne består i hovedtræk af følgende elementer:

Nybyggeri:

- Kommunale lån på særligt gunstige vilkår til finansiering af byggeriet - grundkapitallån.
- Kommunale garantier for lån optaget hos et kreditinstitut til finansiering af byggeriet.
- Støtte fra staten til betaling af en andel af kapitaludgifterne på lånet hos kreditinstituttet - ydelsesstøtte.
- Støtte fra stat og kommune til nedsættelse af huslejen ungdomsboliger - ungdomsboligbidrag.

Støttelementerne gælder både for almene familie- og ungdomsboliger - bortset fra ungdomsboligbidraget, der alene ydes til ungdomsboliger.

Omfanget af det støttede byggeri (antallet af tilsagn og boliger) besluttet lokalt af kommunalbestyrelsen på baggrund af en vurdering af boligbehovet i kommunen hos byggeriets målgrupper.

Den offentlige støtte til nybyggeriet beregnes med udgangspunkt i omkostningerne ved byggeriets opførelse (anskaffelsessummen). Generelt gælder, at anskaffelsessummen ikke må overstige særligt fastsatte udgiftsrammer (et maksimumbeløb pr. m boligareal).

Anskaffelsessummen finansieres på følgende måde:

- Kommunalt grundkapitallån (14 pct.).
- Annuitetslån optaget i et kreditinstitut (84 pct.).
- Beboerindskud (2 pct.)

Dog har det kommunale grundkapitallån i 2016 og 2017 været nedsat til 10 pct. og annuitetslånet forhøjet til 88 pct.

Kommunen udlåner *grundkapitalen* til Landsbyggefonden, som videreudlåner til den pågældende organisation/boligafdeling.

Grundkapitallånet er rentefrit. Det afdrages, når ejendommens økonomi efter fondens skøn tillader det, herunder når ejendommens økonomi kan forbedres ved omprioritering, eller ændrede forhold for byggeriet taler derfor - f.eks. en stigning i det almindelige lejeniveau.

Staten betaler en *ydelsesstøtte* til kapitaludgifterne på det lån, som boligorganisationen optager hos et kreditinstitut. Lånet optages på almindelige markedsvilkår.

Kommunen stiller endvidere *garanti* for den del af kreditinstitutlånet, der har pantestikkerhed udover 60 pct. af ejendommens værdi. Garantien ydes ikke på markedsvilkår.

Endelig betaler alle nye lejere et kontant *beboerindskud* på i alt 2 pct. af anskaffelsessummen ved indflytning. Beløbet tilbagebetales ved fraflytning.

Den statslige ydelsesstøtte er beregnet på følgende måde:

Beboerne betaler årligt et beløb svarende til 2,8 pct. p.a. af byggeriets anskaffelsessum som ydelse på annuitetslånet. Resten af ydelsen på lånet betales af staten som ydelsesstøtte. Støtten udbetales direkte til det långivende kreditinstitut. Beboerbetalingsen pristalreguleres med den løbende inflation i 20 år og derefter med $\frac{3}{4}$ heraf i de næste 25 år. Beboernes betaling reguleres således i 45 år. Beboerbetalingsen er således uafhængig af de faktiske ydelser på lånet, og den offentlige støtte falder i takt med beboerbetalingsen indekseres. Når beboerbetalingsen overstiger ydelserne på lånet tilfalder det overskydende beløb staten i de første 40 år efter låneoptagelse.

Huslejen nedsættes ikke ved lånets udløb, og en andel af de midler, der frigøres herved, indbetales løbende til Landsbyggefonden. Da Landsbyggefonden er en statslig selvejende institution, som er reguleret ved lov, og Landsbyggefondens midler anvendes bl.a. til en refusion af statslige udgifter til ydelsesstøtte til nybyggeriet (p.t. refunderes 25 pct. af

denne), hvorved en del af støtten kan siges at blive tilbagebetalt til staten over tid. Landsbyggefonden anvender herudover de indbetalte midler til at finansiere forskellige driftsstøtteordninger til fordel for problemramte boligafdelinger. De resterende midler, der frigøres, skal indbetales til en dispositionsfond i boligorganisationen. Dispositionsfondens midler anvendes efter gældende regler til tilsvarende formål, som Landsbyggefonden yder støtte til.

Der eksisterer lovgivningsmæssig hjemmel for, at staten kan forlange, at ydelsesstøtten helt eller delvis bringes til ophør, såfremt ejendommens økonomi forbedres, eller ændrede forhold for byggeriet taler derfor, herunder at der indtræder en stigning i det almindelige lejeniveau. Denne mulighed er dog hidtil aldrig benyttet.

For ungdomsboliger kan stat og kommune tillige yde et særligt bidrag til nedsættelse af huslejen i nybyggede ungdomsboliger - ungdomsboligbidrag. Bidraget, som ikke er tidsbegrænset ydes med et fast årligt beløb pr. m bruttoetageareal.

Staten kan på tilsvarende betingelser, som gælder for ydelsesstøtten, bringe udbetaling af ungdomsboligbidraget helt eller delvis til ophør.

Udover de ovenfor nævnte støtteordninger gælder følgende driftsstøtteordninger:

- Skattefritagelse – de almene boligorganisationer er generelt fritaget for at betale selskabsskat.
- Støtte fra Landsbyggefonden i form af tilskud og lån på ikke markedsbestemte vilkår til nedbringelse af huslejen i problemramte boligafdelinger.
- Støtte fra kommunen i form af tilskud samt lån og garantier på ikke-markedsbestemte vilkår til lignende formål, som fonden yder støtte til.

Den nævnte støtte gælder både for almene familie- og ungdomsboliger.

Skattefritagelsen gælder generelt for de omtalte organisationer, og den er ikke tidsbegrænset.

Landsbyggefondens driftsstøtteordninger skal bidrage til en opretning af boligafdelinger, der har fået problemer af økonomisk, social eller anden karakter. Ordningerne er reguleret nærmere i lovgivningen samt i administrative forskrifter, der er udstedt med hjemmel heri. Støtte bliver givet i form af lån, tilskud og ydelsesstøtte på det annuitetslån, som boligorganisationen optager i et kreditinstitut. Generelt gælder, at støtten bliver givet til formål,

der ellers fuldt ud skulle finansieres af beboerne gennem deres huslejebetalinger. Boligorganisationen kan ikke anvende driftsstøtten til andre formål end dem, støtten er givet til.

De kommunale driftsstøtteordninger består hovedsageligt i en medfinansiering af de formål, som Landsbyggefonden yder støtte til.

*Oplysninger om den typiske **kompensationsordning** for de respektive SGEI-tjenester, med angivelse af, om kompensationerne beregnes på basis af omkostningsfordelingsmetoden eller net avoided cost-metoden.*

Den offentlige støtte til nybyggeriet beregnes med udgangspunkt i omkostningerne ved byggeriets opførelse (anskaffelsessummen).

Generelt gælder, at anskaffelsessummen ikke må overstige særligt fastsatte udgiftsrammer (et maksimumbeløb pr. m boligareal).

Den offentlige støtte består af følgende elementer: Ydelsesstøtte til nedbringelse af ydelserne på det annuitetslån, som boligorganisationerne optager til finansiering af byggeriets anskaffelsessum, en garanti på en del af det nævnte lån, samt et særligt rente- og afdragsfrit lån (grundkapitallån), som ligeledes optages til finansiering af anskaffelsessummen. Den sidste del af anskaffelsessummen betales af beboerne selv i form af kontante beboerindskud.

Beboernes ydelser på annuitetslånet er i lovgivningen fastsat som en procentandel af den samlede anskaffelsessum. Den offentlige støtte til lånet udgør herefter forskellen mellem den fastsatte beboerbetaling og den resterende ydelse på dette.

Beboernes egenbetaling - og dermed den offentlige støtte - er fra starten fastsat på et niveau, som vurderes at være tilstrækkelig til at boligorganisationerne kan udleje boligerne til byggeriets målgrupper.

Beboernes egenbetaling opreguleres automatisk efter nærmere fastsatte regler. Den offentlige støtte falder i takt hermed. Beboernes betaling opreguleres i 45 år.

Hvis den offentlige støtte ikke blev givet, ville beboerne fra starten skulle betale den fulde ydelse på de lån, der optages til byggeriets finansiering. Dette ville medføre huslejer af en sådan størrelse, at lejlighederne ikke ville kunne udlejes til de nævnte målgrupper. Støtten er med andre ord "øremærket" til huslejenedsættelse for beboerne.

Efter 40 år, når det optagne lån er udløbet, nedsættes beboernes huslejebetaling ikke. 2/3 af de midler, som herved frigøres, tilbageføres til Landsbyggefonden/staten, som bl.a. refunderer en del af den statslige ydelsesstøtte til nybyggeri og i øvrigt støtter den almene sektor, hvorved midlerne fastholdes i sektoren.

Den nævnte særlige (supplerende) driftsstøtte, som primært ydes af Landsbyggefonden, skal ses som en konkret ”nødhjælp” til organisationer, der enten har fået eller vurderes at kunne få væsentlige økonomiske og/eller sociale problemer med deraf følgende udlejningsvanskeligheder, som er så alvorlige, at de truer afdelingens fortsatte beståen. Også denne støtte er ”øremærket ” til huslejenedsættelse for beboerne.

”Øremærkningen ” betyder samtidig, at boligorganisationen ikke kan anvende den offentlige støtte til andre formål.

For ydelsesstøttens vedkommende sikres dette ved, at staten betaler støtten direkte til det långivende kreditinstitut. Kreditinstituttet har typisk pant i ejendommen og udbetaler lånet i takt med byggeriets opførelse.

For grundkapitallånets vedkommende påser boligorganisationens revisor i forbindelse med revisionen af byggeregnskabet, at lånebeløbet anvendes til at dække omkostningerne i forbindelse med byggeriets opførelse. Byggeregnskabet, som skal indeholde samtlige udgifter og indtægter i forbindelse med byggeriets opførelse, skal sammen med revisors påtegning indsendes til den kommune, som har givet tilsagnet om den offentlige støtte.

*Oplysninger om de foranstaltninger, der typisk er truffet for at **undgå overkompensation og sikre tilbagebetaling af enhver overkompensation.***

Støtten til nybyggeriet er indrettet således, at byggeriet fra starten er ”født med en støtte”, der skal reducere beboernes betaling af ydelser på de lån, der optages til byggeriets finansiering. Støtten er således fra starten ”øremærket ” huslejenedsættelser for beboerne. Samtidig reduceres den offentlige støtte automatisk over tid for helt at bortfalde efter en årække, der svarer til det optagne låns løbetid.

Der foretages løbende tilpasninger af det generelle støtteniveau i det almene byggeri. Den nævnte tilpasning sker dog ikke i henhold til egentlige revisionsbestemmelser i lovgivningen.

Den omtalte lovgivningsmæssige opfølgning er medvirkende til at sikre, at der kun ydes den støtte, som er nødvendig og tilstrækkelig til at tilgodese boligorganisationernes formål og særlige forpligtelser.

Der er i lovgivningen krav om, at de almene boligorganisationer skal drive boligerne forsvarlig og effektivt. Der er endvidere krav om, at administrationsomkostningerne skal holdes på det lavest mulige niveau, samtidig med at beboernes interesser skal tilgodeses. Boligorganisationen er foruden den almindelige regnskabsmæssige revision underkastet særlige regler om egenkontrol og forvaltningsrevision.

Boligorganisationernes revisor påser i forbindelse med sin gennemgang af boligorganisationens regnskaber, at disse særlige forpligtelser er opfyldt. Regnskabsmaterialet indsendes hvert år til gennemgang i den tilsynsførende kommune.

Disse regler er medvirkende til at forebygge økonomiske problemer i boligorganisationerne og dermed sikre, at den ydede støtte fortsat opfylder sit formål. Samtidig reduceres behovet for tilførsel af særlig driftsstøtte fra Landsbyggefonden. I den forbindelse bemærkes, at Landsbyggefonden normalt kun yder driftsstøtte, hvis der er alvorlige økonomiske problemer, og hvis den tilsynsførende kommune medvirker økonomisk.

Da den offentlige støtte til nyt alment byggeri som nævnt fra starten er fastsat til et niveau, der er skønnet nødvendigt og tilstrækkeligt til, at boligorganisationerne kan leje boligerne ud til byggeriets målgrupper, da støtten videre er låst fast på et enkelt omkostningselement - nemlig byggeriets anskaffelsessum - og da støtten løbende aftrappes for derefter helt at bortfalde, opstår der ikke spørgsmål om "overkompensation" og dermed heller ikke om tilbagebetaling af støtte.

Der er i lovgivningen hjemmel til at bringe de løbende støtteudbetalinger (ydelsesstøtten) helt eller delvis til ophør, hvis ejendommens økonomi forbedres eller ændrede forhold for byggeriet taler derfor, herunder at der indtræder en stigning i det almindelige lejeniveau. Under tilsvarende betingelser kan kræves, at tilbagebetalingen af de rente- og afdragsfri lån, som er ydet i forbindelse med byggeriets opførelse (grundkapitallån), påbegyndes tidligere end forudsat. De nævnte muligheder for at regulere støttevilkårene er ikke hidtil udnyttet i praksis, dels på grund af den nævnte automatiske aftrapning af ydelsesstøtten, dels fordi ældre byggerier typisk har et større renoverings- og vedligeholdelsesbehov end nye byggerier, og disse arbejder skal betales af beboerne gennem stigninger i deres huslejebetalinger.

Til det samlede billede hører som nævnt også, at beboernes huslejebetaling ikke nedsættes, når annuitetslånet er udamortiseret (udløbet). I stedet indbetales 2/3 af de frigjorte midler til Landsbyggefonden.

*Kort redegørelse for, hvordan **gennemsigtighedskravene** (jf. artikel 7 i SGEI-afgørelsen fra 2012) for støtte på over 15 mio. EUR til virksomheder, der også har andre aktiviteter end SGEI-aktiviteter, opfyldes. I Deres svar bedes de også give relevante eksempler på oplysninger offentliggjort med henblik på opfyldelse af dette krav (f.eks. links til websteder) og oplyse, om der i Deres land findes et centralt websted, hvor disse oplysninger offentliggøres for alle disse støtteforanstaltninger (med et link til dette websted), eller om og i så fald hvordan de offentliggøres på det støtteydende niveau (stat, region eller kommune).*

Boligorganisationernes hovedformål er at opføre, udleje, administrere, vedligeholde og modernisere byggeri, som er omfattet af lov om almene boliger (eller tidligere byggestøttelove).

Derudover kan boligorganisationerne ifølge den nævnte lov udføre begrænsede aktiviteter, som har en naturlig tilknytning til boligerne og administrationen af disse, eller som er baseret på den viden, boligorganisationen har oparbejdet gennem sin virksomhed (sideaktiviteter).

Der er udstedt et regelsæt, som udtømmende beskriver, hvilken accessorisk virksomhed (sideaktiviteter) boligorganisationerne kan udøve udover hovedvirksomheden.

For en række sideaktiviteter gælder, at disse skal indgå i særlige sideaktivitetsafdelinger, der er økonomisk uafhængige af boligorganisationen og af boligafdelingerne. Der skal aflægges særskilte regnskaber for disse afdelinger, og der er fastsat en række særregler for disse sideaktivitetsafdelinger. Hovedsigtet er at sikre, at økonomiske mellemværender mellem boligorganisationen og de nævnte afdelinger foregår på markedsbestemte vilkår.

For visse sideaktiviteter gælder skærpede krav, idet disse kun må foregå i selvstændige selskaber (et aktieselskab eller anpartsselskab), der er skattepligtige. Boligorganisationens indskud i disse selskaber skal ske efter markedsøkonomiske investeringsprincipper med henblik på at opnå en normal forrentning af de investerede midler. Selskaberne er fuldt skattepligtige. Hovedsigtet med disse regler er at undgå konkurrenceforvridning.

For enkelte sideaktiviteter, der enten ligger meget tæt på boligorganisationens kerneaktiviteter (hovedformål) uden dog at være kerneaktiviteter, eller har et meget begrænset omfang, stilles ikke krav om udskillelse hverken i en særlig afdeling af boligorganisationen eller i et selvstændigt, skattepligtigt selskab.

Både den tilsynsførende kommune og boligorganisationens revisor skal påse, at boligorganisationen ikke udøver andre aktiviteter end de tilladte hoved- og sideaktiviteter, samt overholder de særlige regler om økonomisk adskillelse af sideaktiviteter, der overvejende er af kommerciel karakter, fra boligorganisationens øvrige aktiviteter.

Støttebeløb

Det samlede beløb for den ydede støtte (i mio. EUR)⁸. Hermed menes al støtte ydet på Deres territorium, altså også støtte ydet af regioner og kommuner. (A+B+C)

2016	2017
Omregningskurs d.d.: 100 euro = 745,00 DKK	Omregningskurs d.d.: 100 euro = 745,00 DKK
1.533,1 mio. DKK / 7,45 = 205,8 mio. EURO (kommunale myndigheder og statslige myndigheder)	3.081,0 mio. DKK / 7,45 = 413,5 mio. EURO (kommunale myndigheder og statslige myndigheder)
<i>A: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af statslige myndigheder⁹</i>	
2016	2017

⁸ Jf. artikel 9, litra b), i SGEI-afgørelsen fra 2012.

⁹ Hvis støttebeløbet ikke kan opdeles på statslige, regionale og kommunale myndigheder, indberettes kun det samlede støttebeløb ydet af alle myndigheder.

97,2	209,1
B: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af regionale myndigheder¹⁰	
2016	2017
0,0	0,0
C: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af kommunale myndigheder¹¹	
2016	2017
108,6	204,4
Udgifternes fordeling på de enkelte støtteinstrumenter (direkte tilskud, garantier osv.) (hvis relevant)	
2016	2017
Kommunalt grundkapitallån: 108,6 mio. EUR	Kommunalt grundkapitallån: 204,4 mio. EUR
Statslig ydelsesstøtte: 97,2 mio. EUR	Statslig ydelsesstøtte: 209,1 mio. EUR
Andre kvantitative oplysninger (f. eks. antal støttemodtagere pr. sektor, gennemsnitligt støttebeløb, virksomhedernes størrelse)¹²	
2016	2017
-	-

¹⁰ Jf. fodnote 9.

¹¹ Jf. fodnote 9.

¹² Kommissionen vil gerne have alle de oplysninger, De kan give om støtte ydet i henhold til SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, f.eks. om antallet af støttemodtagere i hver sektor, det gennemsnitlige støttebeløb, støttebeløbet pr. instrument (direkte tilskud, garanti osv.), virksomhedernes størrelse osv. Er sådanne andre kvantitative oplysninger ikke uden videre tilgængelige i Deres land, kan de naturligvis gives i en mere aggregeret og/eller estimeret form. I så fald bedes det angivet, at der er tale om estimer, og hvilken form for aggregering der er foretaget.

Kompensation for offentlig tjeneste i form af lodsning i visse danske havne

Klar og udførlig beskrivelse af, hvordan de pågældende SGEI-tjenester er organiseret i Deres land¹³

Oplysninger om, hvilke typer tjenester i den pågældende sektor der er defineret som SGEI i Deres land. Indholdet af SGEI-tjenesten bedes angivet så klart som muligt.

Det danske lodsmarked er primært opdelt i hhv. gennemsejlingslodsninger og regional-lodsninger jf. LBK 352 af 12. april 2016 (lodsloven) § 3. Gennemsejlingslodsning er således lodsninger, der går i gennem danske farvande uden at anløbe dansk havn, mens regional-lodsninger enten påbegyndes eller afsluttes i dansk havn. Markedet for gennemsejlingslodsninger er omsætningsmæssigt det største af de to, hvilket skyldes, at de største skibe findes på dette marked, og at de betaler de højeste takster jf. nedenfor.

Den største aktør på lodsmarkedet i Danmark er det statsligt ejede lodseri DanPilot. Det statslige lodsvæsen udfører således ca. 20.400 lodserier årligt og omsætter for ca. 407 mio. kr. årligt. DanPilot har indtil 2014 haft eneret på at udføre gennemsejlingslodsninger, mens der siden 2006 har været fri konkurrence på regional-lodsninger. Med Folketingets vedtagelse af L176 A d. 11. juni 2014 bliver DanPilots eneret på gennemsejlingslodsninger, gennem en kvoteordning med frigivelse af stadig flere lodsninger, dog gradvist udfaset frem mod fuld konkurrenceudsættelse i 2020.

Endelig gælder det, at der er lodspligt på regional-lodsningsområdet for skibe med farlig last mv. Dette gør sig ikke på samme måde gældende for gennemsejlingslodsninger, da Danmark i henhold til internationale aftaler ikke kan pålægge lodspligt på skibe, der sejler gennem danske farvande. Dog anbefaler den internationale maritime organisation (IMO), at skibe under visse omstændigheder (last, dybgang) benytter lods igennem danske farvande – langt de fleste skibe efterlever denne anbefaling.

Takster

DanPilots takster for lodsninger er fastsat i henhold til bekendtgørelse. Taksternes størrelse beregnes ud fra et grundbeløb, skibenes længde, bredde og dybgang, milepenge samt rejsepenge, der beregnes på baggrund af de tre førstnævnte beløb. Taksterne varierer således, hvorfor det fx er dyrere for større skibe og/eller på lange lodsninger at anvende lodsning. Private lodserier kan frit fastsætte deres priser.

Forsyningspligt

¹³ Hvis der i en bestemt sektor kun findes få individuelle SGEI-virksomheder i Deres land, bedes De give en detaljeret beskrivelse af tjenesterne. Findes der derimod et stort antal SGEI-virksomheder i en bestemt sektor (f.eks. fordi kompetencen ligger hos regioner eller kommuner), skal De naturligvis ikke beskrive hver af tjenesterne i detaljer, men det er vigtigt, at De giver en klar og koncis generel beskrivelse af, hvordan sektoren er organiseret, herunder hvilke fællestræk de individuelle SGEI-virksomheder har.

I henhold til lodslovens § 19 er DanPilot forpligtet til at stille lods til rådighed for skibe, der måtte ønske det eller er omfattet af lodspligt. Denne forsyningspligt kan indebære ekstra omkostninger for DanPilot, idet der skal opretholdes et beredskab for at leve op til forsyningspligten.

Kompensation

Idet der er et ønske om både at drive DanPilot på lige vilkår med private lodserier og samtidig opretholde forsyningspligten for lodsning i danske farvande, er der indgået en public service kontrakt mellem den danske stat og DanPilot, der fastlægger rammerne for, hvordan DanPilot kan kompenseres for virksomhedens eventuelle udgifter vedr. forsyningspligten. En forudsætning for, at DanPilot kan opnå kompensation for opretholdelsen af virksomhedens forsyningspligt jf. Lodslovens § 19, er, at DanPilot kan dokumentere nettoomkostninger forbundet hermed. Kompensationsordningen har endnu ikke været anvendt.

Public service kontrakten er indgået i overensstemmelse med EU-reglerne om tjenesteydelser af særlig økonomisk interesse.

*Oplysninger om, på hvilken måde SGEI-tjenesten (typisk) er **overdraget**. Hvis der findes standard-overdragelsesakter for en bestemt sektor, bedes de vedlagt.*

*Oplysninger om **overdragelsens gennemsnitlige varighed (antal år)**, med angivelse af hvor stor en procentdel af tjenesterne i hver sektor der er overdraget for en periode på **over 10 år**. Oplys, i hvilke sektorer SGEI-tjenesterne er overdraget for en periode på over 10 år, og hvordan denne varighed begrundes.*

Der er ikke nogen tidsangivelse for overdragelsen.

*Oplysninger om, hvorvidt virksomhederne (typisk) har fået tillagt **eksklusive eller særlige rettigheder**.*

*Hvilke **støtteinstrumenter** er der anvendt (direkte tilskud, garantier osv.)?*

Der er endnu ikke anvendt støtteinstrumenter.

*Oplysninger om den typiske **kompensationsordning** for de respektive SGEI-tjenester, med angivelse af, om kompensationerne beregnes på basis af omkostningsfordelingsmetoden eller net avoided cost-metoden.*

Kompensationsordningen har endnu ikke været anvendt.

Oplysninger om de foranstaltninger, der typisk er truffet for at undgå overkompensation og sikre tilbagebetaling af enhver overkompensation.	
Kort redegørelse for, hvordan gennemsigtighedskravene (jf. artikel 7 i SGEI-afgørelsen fra 2012) for støtte på over 15 mio. EUR til virksomheder, der også har andre aktiviteter end SGEI-aktiviteter, opfyldes. I Deres svar bedes de også give relevante eksempler på oplysninger offentliggjort med henblik på opfyldelse af dette krav (f.eks. links til websteder) og oplyse, om der i Deres land findes et centralt websted, hvor disse oplysninger offentliggøres for alle disse støtteforanstaltninger (med et link til dette websted), eller om og i så fald hvordan de offentliggøres på det støtteydende niveau (stat, region eller kommune).	
Støttebeløb	
Det samlede beløb for den ydede støtte (i mio. EUR)¹⁴. Hermed menes al støtte ydet på Deres territorium, altså også støtte ydet af regioner og kommuner. (A+B+C)	
2016	2017
0	0
A: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af statslige myndigheder¹⁵	
2016	2017
B: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af regionale myndigheder¹⁶	
2016	2017
C: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af kommunale myndigheder¹⁷	
2016	2017
Udgifternes fordeling på de enkelte støtteinstrumenter (direkte tilskud, garantier osv.) (hvis relevant)	

¹⁴ Jf. artikel 9, litra b), i SGEI-afgørelsen fra 2012.

¹⁵ Hvis støttebeløbet ikke kan opdeles på statslige, regionale og kommunale myndigheder, indberettes kun det samlede støttebeløb ydet af alle myndigheder.

¹⁶ Jf. fodnote 9.

¹⁷ Jf. fodnote 9.

2016	2017
<i>Andre kvantitative oplysninger (f. eks. antal støttemodtagere pr. sektor, gennemsnitligt støttebeløb, virksomhedernes størrelse)¹⁸</i>	
2016	2017

---

¹⁸ Kommissionen vil gerne have alle de oplysninger, De kan give om støtte ydet i henhold til SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, f.eks. om antallet af støttemodtagere i hver sektor, det gennemsnitlige støttebeløb, støttebeløbet pr. instrument (direkte tilskud, garanti osv.), virksomhedernes størrelse osv. Er sådanne andre kvantitative oplysninger ikke uden videre tilgængelige i Deres land, kan de naturligvis gives i en mere aggregeret og/eller estimeret form. I så fald bedes det angivet, at der er tale om estimer, og hvilken form for aggregering der er foretaget.

Kompensation for offentlig tjeneste i form af kapacitetsforpligtelse vedr. destruktion af farligt affald

Klar og udførlig beskrivelse af, hvordan de pågældende SGEI-tjenester er organiseret i Deres land ¹⁹
Oplysninger om, hvilke typer tjenester i den pågældende sektor der er defineret som SGEI i Deres land. Indholdet af SGEI-tjenesten bedes angivet så klart som muligt.
<p>Der er tale om støtte på ikke over 15 mio. EUR pr. år til affaldshåndtering (punkt 5, litra iii).</p> <p>Der er i miljøbeskyttelseslovens § 49 a indsat en bestemmelse om, at Energi-, forsynings- og klimaministeren kan indgå aftale om kapacitetsforpligtelse mod betaling med en eller flere virksomheder for at sikre, at der findes kapacitet til destruktion af farligt affald i Danmark.</p> <p>Det fremgår af lovbemærkninger, at det er intentionen, at der indgås en eller flere aftaler om kapacitet, som indebærer, at en eller flere virksomheder mod betaling stiller en samlet minimumskapacitet på ca. 100.000 tons farligt affald til bortskaffelse (destruktion ved forbrænding) til rådighed årligt. Kapacitetsbehovet er fastsat på baggrund af en vurdering af den maksimale nødvendige kapacitet med henblik på at sikre, at der er den fornødne kapacitet til rådighed til bortskaffelse af dansk farligt affald til destruktion ved forbrænding i Danmark. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at kapacitetsudbyderne får eneret til eller er garanteret behandling af denne mængde farligt affald.</p> <p>Kapacitetsbehovet er vurderet på baggrund af oplysninger om bl.a. behandlede mængder farligt affald, som er bortskaffet i form af forbrænding på specialiserede og konventionelle forbrændingsanlæg, oplysninger om eksporterede mængder anmeldepligtigt affald til bortskaffelse samt et estimat over beredskabskapacitet til håndtering af farligt affald genereret som følge af uheld.</p> <p>På baggrund af bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 49 a, er der indgået kontrakt med to forbrændingsanlæg om, mod udbetaling af støtte, at stille kapacitet til rådighed til forbrænding af farligt affald således, at Danmark nationalt har kapacitet til forbrænding af farligt affald. Med indgåelse af kontrakterne bidrager Danmark således til løsningen af Fælleskabets behov for kapacitet til behandling af farligt affald ved enten selv at have kapacitet eller ved at bidrage til bortskaffelse.</p>

¹⁹ Hvis der i en bestemt sektor kun findes få individuelle SGEI-virksomheder i Deres land, bedes De give en detaljeret beskrivelse af tjenesterne. Findes der derimod et stort antal SGEI-virksomheder i en bestemt sektor (f.eks. fordi kompetencen ligger hos regioner eller kommuner), skal De naturligvis ikke beskrive hver af tjenesterne i detaljer, men det er vigtigt, at De giver en klar og koncis generel beskrivelse af, hvordan sektoren er organiseret, herunder hvilke fællestræk de individuelle SGEI-virksomheder har.

<p>Der er indgået en delkontrakt om kapacitet til destruktion af store mængder (95.0000 ton) og minimum ti forskellige typer affald og en delkontrakt om destruktion af minimum fem bestemte fraktioner af farligt affald (5.000 ton).</p> <p>Kommuner og virksomheder er ikke forpligtet til at benytte sig af anlæggene og anlæggene er ikke garanteret at få den pågældende mængde til behandling. Det er ikke hensigten, at kapacitet skal stå ubenyttet hen, og ved overskudskapacitet kan anlæggene anvende kapaciteten til anden affaldsbehandling eller til import af farligt affald fra udlandet. Dog har farligt affald fra kommuner og virksomheder i Danmark forrang til anlægget.</p>
<p>Oplysninger om, på hvilken måde SGEI-tjenesten (typisk) er overdraget. Hvis der findes standard-overdragelsesakter for en bestemt sektor, bedes de vedlagt.</p>
<p>Der blev udbudt kontrakt på at stille en kapacitet på 100.000 ton til rådighed til forbrænding af farligt affald. Der indkom to tilbud som samlet opfyldte den udbudte kapacitet, og der blev indgået en individuel kontrakt med hvert anlæg, som hver stiller to forskellige mængder affald til rådighed. Støtten til anlæggene bliver udbetalt i overensstemmelse med den pris på forbrænding af farligt affald, som de to anlæg gav tilbud på.</p>
<p>Oplysninger om overdragelsens gennemsnitlige varighed (antal år), med angivelse af hvor stor en procentdel af tjenesterne i hver sektor der er overdraget for en periode på over 10 år. Oplys, i hvilke sektorer SGEI-tjenesterne er overdraget for en periode på over 10 år, og hvordan denne varighed begrundes.</p>
<p>Der er indgået kontrakt om udbetaling af støtte i 9 år fra 2015 med to årlige udbetalinger.</p>
<p>Oplysninger om, hvorvidt virksomhederne (typisk) har fået tillagt eksklusive eller særlige rettigheder.</p>
<p>Der er ingen eksklusive eller særlige rettigheder.</p>
<p>Hvilke støtteinstrumenter er der anvendt (direkte tilskud, garantier osv.)?</p>
<p>Der bliver udbetalt et tilskud direkte til de to forbrændingsanlæg to gange årligt.</p>
<p>Oplysninger om den typiske kompensationsordning for de respektive SGEI-tjenester, med angivelse af, om kompensationerne beregnes på basis af omkostningsfordelingsmetoden eller net avoided cost-metoden.</p>
<p>Tilskuddet til de to forbrændingsanlæg er beregnet på baggrund af omkostningsfordelingsmetoden.</p> <p>Støtten til de to anlæg bliver beregnet som mængde gang den pris på forbrænding af farligt affald pr. ton, som fremgår af de indgåede kontrakter. Prisen bliver pris- og lønindeksreguleret årligt.</p>

Oplysninger om de foranstaltninger, der typisk er truffet for at **undgå overkompensation og sikre tilbagebetaling af enhver overkompensation.**

Det følger af forarbejder til § 49 a i Miljøbeskyttelsesloven, at..

”For så vidt angår mekanismer til sikring mod overbetaling skal aftalen indeholde vilkår, der sikrer, at betalingens størrelse ikke er højere, end at denne er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler, herunder Kommissionens afgørelse af 2011-12-20 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (2012/21/EU).”

Det fremgår af de indgåede kontrakter, at de to forbrændingsanlæg årligt skal indsende et særskilt regnskab over forbrænding af affald omfattet af kontrakten.

Det særskilte regnskab...

- skal opfylde krav til regnskaber for virksomheder, der skal føre særskilte regnskaber, jf. artikel 1, stk. 2, og artikel 4 i direktiv 2006/111 om gennemsækeligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstater og de offentlige virksomheder og om den finansielle gennemsækelighed i bestemte virksomheder.
- skal opstilles efter samme principper som kapacitetsudbyderens samlede årsregnskab og afstemmes med dette.
- skal være i overensstemmelse med Kommissionens afgørelse af den 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, 2, om EU's funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse.
- skal fordele omkostninger og indtægter mellem de af kontrakten omfattede aktiviteter og anlæggenes øvrige aktiviteter.
- skal vedlægges en revisorerklæring, hvori revisor erklærer, at de i kontrakten angivne krav og principper er overholdt, og at de opstillede forretningsgange med tilhørende kontroller har fungeret tilfredsstillende.

På baggrund af det særskilte regnskab for hvert anlæg skal Energistyrelsen vurdere, hvorvidt:

- støtten er anvendt til den mængde forbrænding af farligt affald, der er omfattet af kontrakten, dvs. at der ikke er sket overkompensation.

- støtten udelukkende er fordelt på mængder forbrænding af farligt affald, der er omfattet af kontrakten og på forbrænding af andet affald, med henblik på at sikre, at der ikke er sket krydssubsidiering.

Det fremgår af kontrakterne, at der vil ske justering af kapaciteten i kontrakterne, såfremt beregningsgrundlaget (udviklingen af farligt affald) ændrer sig væsentligt. Den aftalte kapacitet forøges eller reduceres med op til 10 pct. pr kalenderår, dog maksimalt med 50 pct. af den oprindeligt aftalte kapacitet.

Kort redegørelse for, hvordan **gennemsigtskravene** (jf. artikel 7 i SGEI-afgørelsen fra 2012) for støtte på over 15 mio. EUR til virksomheder, der også har andre aktiviteter end SGEI-aktiviteter, opfyldes. I Deres svar bedes de også give relevante eksempler på oplysninger offentliggjort med henblik på opfyldelse af dette krav (f.eks. links til websteder) og oplyse, om der i Deres land findes et centralt websted, hvor disse oplysninger offentliggøres for alle disse støtteforanstaltninger (med et link til dette websted), eller om og i så fald hvordan de offentliggøres på det støtteydende niveau (stat, region eller kommune).

Ikke relevant, da den udbetalte støtte er under 15 mio. EUR til begge anlæg.

Støttebeløb

Det samlede beløb for den ydede støtte (i mio. EUR)²⁰. Hermed menes al støtte ydet på Deres territorium, altså også støtte ydet af regioner og kommuner. (A+B+C)

2016	2017
A: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af statslige myndigheder²¹	
2016	2017
3.852.069 EUR	3.904.193 EUR
B: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af regionale myndigheder²²	
2016	2017
C: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af kommunale myndigheder²³	
2016	2017

²⁰ Jf. artikel 9, litra b), i SGEI-afgørelsen fra 2012.

²¹ Hvis støttebeløbet ikke kan opdeles på statslige, regionale og kommunale myndigheder, indberettes kun det samlede støttebeløb ydet af alle myndigheder.

²² Jf. fodnote 9.

²³ Jf. fodnote 9.

Udgifternes fordeling på de enkelte støtteinstrumenter (direkte tilskud, garantier osv.) (hvis relevant)	
2016	2017
Ikke relevant	Ikke relevant
Andre kvantitative oplysninger (f. eks. antal støttemodtagere pr. sektor, gennemsnitligt støttebeløb, virksomhedernes størrelse) ²⁴	
2016	2017
2 anlæg	2 anlæg
Anlæg 1: 202.741 EUR	Anlæg 1: 211.129 EUR
Anlæg 2: 3.649.328 EUR	Anlæg 2: 3.693.064 EUR

²⁴ Kommissionen vil gerne have alle de oplysninger, De kan give om støtte ydet i henhold til SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, f.eks. om antallet af støttemodtagere i hver sektor, det gennemsnitlige støttebeløb, støttebeløbet pr. instrument (direkte tilskud, garanti osv.), virksomhedernes størrelse osv. Er sådanne andre kvantitative oplysninger ikke uden videre tilgængelige i Deres land, kan de naturligvis gives i en mere aggregeret og/eller estimeret form. I så fald bedes det angivet, at der er tale om estimer, og hvilken form for aggregering der er foretaget.

Beskrivelse af anvendelsen af SGEI-rammebestemmelserne fra 2012

Kompensation for offentlig tjeneste ydet til søtransport til og fra øer

Det danske Transport-, Bygnings-, og Boligministerium er ikke bekendt med, at der på nuværende tidspunkt skulle findes ordninger i Danmark om statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste, som er omfattet af Kommissionens afgørelse (2012/21/EU) eller rammebestemmelser (2012/C 8/03).

Ministeriet administrerer i øjeblikket fire kontrakter om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse inden for søtransport:

- Kontrakt om færgebetjening af Bøjden-Fynshav af 24. juni 2014
- Kontrakt om færgebetjening af Samsø-Kalundborg af 24. juni 2014
- Kontrakt om færgebetjeningen af Bornholm af 13. februar 2009
- Kontrakt om færgebetjeningen af Bornholm af 21. juni 2016

Det er Transport-, Bygnings- og Boligministeriets opfattelse, at den kompensation, der ydes i medfør af disse kontrakter, ikke er omfattet af Kommissionens afgørelse eller rammebestemmelser, idet det er Transport-, Bygnings- og Boligministeriets vurdering, at kompensationen ikke udgør statsstøtte, fordi kompensationen opfylder alle fire betingelser fastlagt i sag C-280/00, Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH. Det bemærkes herved særligt, at alle fire kontrakter har været sendt i EU-udbud, og det er ministeriets opfattelse, at konkurrencen i forbindelse med udbuddene har sikret, at der ikke sker overkompensation.

Ministeriet har dog valgt alligevel at give oplysningerne i nedenstående skema.

Klar og udførlig beskrivelse af, hvordan de pågældende SGEI-tjenester er organiseret i Deres land²⁵

Oplysninger om, hvilke typer tjenester i den pågældende sektor der er defineret som SGEI i Deres land. Indholdet af SGEI-tjenesten bedes angivet så klart som muligt.

²⁵ Hvis der i en bestemt sektor kun findes få individuelle SGEI-virksomheder i Deres land, bedes De give en detaljeret beskrivelse af tjenesterne. Findes der derimod et stort antal SGEI-virksomheder i en bestemt sektor (f.eks. fordi kompetencen ligger hos regioner eller kommuner), skal De naturligvis ikke beskrive hver af tjenesterne i detaljer, men det er vigtigt, at De giver en klar og koncis generel beskrivelse af, hvordan sektoren er organiseret, herunder hvilke fællestræk de individuelle SGEI-virksomheder har. Eftersom antallet af sager, der henhører under SGEI-rammebestemmelserne, vil være begrænset, anmoder Kommissionen om en detaljeret beskrivelse af hver enkelt konkret foranstaltning.

Færgebetjening samt dertil knyttede ydelser såsom billet salg m.v.
<i>Oplysninger om, på hvilken måde SGEI-tjenesten (typisk) er overdraget. Hvis der findes standard-overdragelsesakter for en bestemt sektor, bedes de vedlagt.</i>
Tjenesteydelserne overdrages typisk ved kontrakt indgået på baggrund af et EU-udbud.
<i>Oplysninger om overdragelsens gennemsnitlige varighed (antal år), med angivelse af hvor stor en procentdel af tjenesterne i hver sektor der er overdraget for en periode på over 10 år. Oplys, i hvilke sektorer SGEI-tjenesterne er overdraget for en periode på over 10 år, og hvordan denne varighed begrundes.</i>
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet administrerer to kontrakter af en varighed på 10 år med option på forlængelse af kontrakterne med 1 år, én kontrakt med en varighed på 6 år med option på forlængelse med 1 år og én kontrakt med en varighed på 10 år med option på forlængelse i to gange 1 år.
<i>Oplysninger om, hvorvidt virksomhederne (typisk) har fået tillagt eksklusive eller særlige rettigheder.</i>
Det forekommer, at operatørerne tildeles en fortrinsret til de respektive færgelejer på de tidspunkter, som er fastlagt i den til enhver tid gældende sejlplan.
<i>Hvilke støtteinstrumenter er der anvendt (direkte tilskud, garantier osv.)?</i>
Månedlige kontraktbetalinger.
<i>Oplysninger om den typiske kompensationsordning for de respektive SGEI-tjenester, med angivelse af, om kompensationerne beregnes på basis af omkostningsfordelingsmetoden eller net avoided cost-metoden.</i>
Kompensationens størrelse i de tre ældste kontrakter fastlægges på baggrund af den vindende tilbudsgivers tilbud, mens kontraktbetalingen i den seneste kontrakt om færgebetjeningen af Bornholm blev fastlagt i udbudsmaterialet, hvorefter tilbudsgiverne skulle byde ind med den største reduktion af billetpriserne. Den enkelte tilbudsgiver beslutter selv, hvilken beregningsmetode vedkommende vil anvende til at fastlægge tilbudsprisen.
<i>Oplysninger om de foranstaltninger, der typisk er truffet for at undgå overkompensation og sikre tilbagebetaling af enhver overkompensation.</i>
Kontrakterne sendes i EU-udbud med henblik på at undgå overkompensation. Tilbudsgiverne i de tre ældste kontrakter har givet en tilbudspris, og tilbudsgiverne bliver tildelt kompensation i overensstemmelse dermed, uanset om leveringen af ydelserne bliver dyrere eller billigere end forventet. Ligeledes har tilbudsgiverne i den seneste kontrakt om færgebetjeningen af Bornholm budt ind med den største reduktion af billetpriserne, uanset

om leveringen heraf viser sig at give et større eller mindre billetsalg end forventet. Operatørerne påtager sig derved risikoen for, at det viser sig at blive dyrere end forventet at levere de pågældende ydelser, men der sker til gængæld ikke tilbagebetaling, hvis det viser sig at være billigere end forventet at levere de pågældende ydelser. Ministeriet vurderer, at det ligger inden for rammerne af en rimelig fortjeneste, at operatørerne potentielt kan opnå en sådan gevinst, da de samtidig påtager sig en tabsrisiko.

Kort redegørelse for, hvordan gennemsigtskravene (jf. punkt 60 i SGEI-rammebestemmelserne fra 2012) opfyldes. I Deres svar bedes de også give relevante eksempler på oplysninger offentliggjort med henblik på opfyldelse af dette krav (f.eks. links til websteder) og oplyse, om der i Deres land findes et centralt websted, hvor disse oplysninger offentliggøres for alle disse støtteforanstaltninger (med et link til dette websted), eller om og i så fald hvordan de offentliggøres på det støtteydende niveau (stat, region eller kommune).

Dette punkt er ikke relevant for denne indberetning, da ministeriet som nævnt vurderer, at ministeriets færgekontrakter ikke er omfattet af rammebestemmelserne.

Støttebeløb

Det samlede beløb for den ydede støtte (i mio. EUR)²⁶. Hermed menes al støtte ydet på Deres territorium, altså også støtte ydet af regioner og kommuner. (A+B+C)

2016	2017
A: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af statslige myndigheder²⁷	
2016	2017
41,1 mio. EUR (306 331 036 DKK)	49,4 mio. EUR (368 016 145 DKK)
B: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af regionale myndigheder²⁸	
2016	2017
C: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af kommunale myndigheder²⁹	
2016	2017

²⁶ Jf. punkt 62 b) i SGEI-rammebestemmelserne fra 2012.

²⁷ Hvis støttebeløbet ikke kan opdeles på statslige, regionale og kommunale myndigheder, indberettes kun det samlede støttebeløb ydet af alle myndigheder.

²⁸ Jf. fodnote 33.

²⁹ Jf. fodnote 33.

<i>Udgifternes fordeling på de enkelte støtteinstrumenter (direkte tilskud, garantier osv.) (hvis relevant)</i>	
<i>2016</i>	<i>2017</i>
<i>Andre kvantitative oplysninger (f. eks. antal støttemodtagere pr. sektor, gennemsnitligt støttebeløb, virksomhedernes størrelse)³⁰</i>	
<i>2016</i>	<i>2017</i>
3 støttemodtagere	3 støttemodtagere

DIVERSE

Transport-, Bygnings- og Boligministeriets kontrakt om færgebetjening af Bornholm af 13. februar 2009 løber til og med den 31. august 2018, hvorefter færgebetjeningen af Bornholm i stedet vil blive udført på baggrund af kontrakt om færgebetjening af Bornholm af 21. juni 2016. Der er dermed endnu ikke udbetalt kontraktbetaling på baggrund af kontrakten om færgebetjening af Bornholm af 21. juni 2016.

³⁰ Kommissionen vil gerne have alle de oplysninger, De kan give om støtte ydet i henhold til SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, f.eks. om antallet af støttemodtagere i hver sektor, det gennemsnitlige støttebeløb, støttebeløbet pr. instrument (direkte tilskud, garanti osv.), virksomhedernes størrelse osv. Er sådanne andre kvantitative oplysninger ikke uden videre tilgængelige i Deres land, kan de naturligvis gives i en mere aggregeret og/eller estimeret form. I så fald bedes det angivet, at der er tale om estimer, og hvilken form for aggregering der er foretaget.

Kompensation for offentlig tjeneste ydet til lufthavne

Klar og udførlig beskrivelse af, hvordan de pågældende SGEI-tjenester er organiseret i Deres land³¹
<i>Oplysninger om, hvilke typer tjenester i den pågældende sektor der er defineret som SGEI i Deres land. Indholdet af SGEI-tjenesten bedes angivet så klart som muligt.</i>
Bornholms Lufthavns er forpligtet til offentlig tjeneste. Lufthavnen skal sikre et højt sikkerhedsniveau (landingshjælpemidler og –installationer, flyvekontrol mv.), holde åbent i henhold til behov, der er for passagerruteflyvning og nødvendigt infrastrukturopgaver (fx transport af post og personer) samt sikre vedligeholdelse af infrastrukturen, og at den nødvendige kapacitet er til rådighed.
<i>Oplysninger om, på hvilken måde SGEI-tjenesten (typisk) er overdraget. Hvis der findes standard-overdragelsesakter for en bestemt sektor, bedes de vedlagt.</i>
SGEI-tjenesten er overdraget ved en aftale mellem Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Bornholms Lufthavn, som har været der siden 2014, og som er blevet ændret fra tid til anden. Seneste udgave er dateret den 17. september 2017.
<i>Oplysninger om overdragelsens gennemsnitlige varighed (antal år), med angivelse af hvor stor en procentdel af tjenesterne i hver sektor der er overdraget for en periode på over 10 år. Oplys, i hvilke sektorer SGEI-tjenesterne er overdraget for en periode på over 10 år, og hvordan denne varighed begrundes.</i>
Den eksisterende overdragelsesaftalen mellem Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Bornholms Lufthavn gælder fra 1. januar 2017 til 31. december 2020.
<i>Oplysninger om, hvorvidt virksomhederne (typisk) har fået tillagt eksklusive eller særlige rettigheder.</i>
Ved den anmeldte aftale overdrages forpligtelsen til levering af en offentlig tjenesteydelse til Bornholms Lufthavn. I aftalen specificeres forpligtelsens indhold og varighed samt principperne for beregning af kompensation.
<i>Hvilke støtteinstrumenter er der anvendt (direkte tilskud, garantier osv.)?</i>
Kompensationen er i form af direkte tilskud

³¹ Hvis der i en bestemt sektor kun findes få individuelle SGEI-virksomheder i Deres land, bedes De give en detaljeret beskrivelse af tjenesterne. Findes der derimod et stort antal SGEI-virksomheder i en bestemt sektor (f.eks. fordi kompetencen ligger hos regioner eller kommuner), skal De naturligvis ikke beskrive hver af tjenesterne i detaljer, men det er vigtigt, at De giver en klar og koncis generel beskrivelse af, hvordan sektoren er organiseret, herunder hvilke fællestræk de individuelle SGEI-virksomheder har. Eftersom antallet af sager, der henhører under SGEI-rammebestemmelserne, vil være begrænset, anmoder Kommissionen om en detaljeret beskrivelse af hver enkelt konkret foranstaltning.

*Oplysninger om den typiske **kompensationsordning** for de respektive SGEI-tjenester, med angivelse af, om kompensationerne beregnes på basis af omkostningsfordelingsmetoden eller net avoided cost-metoden.*

Kompensationsordningen er på baggrund af omkostningsfordelingsmetoden.

Kompensationen fastsættes den 1. januar hvert år. Den beregnes på grundlag af lufthavnens forventede nettoomsætning, dvs. lufthavnens omkostninger minus indtægter fra de områder, der gives kompensation til.

Kompensationen udbetales i 12 dele, ultimo hver måned og reguleres hver den 1. januar i henhold til principperne i denne aftale. Kompensationen er fastsat på Finansloven og kan i løbet af året kun ændres, hvis det optages på lov om tillægsbevilling. Der udarbejdes hvert år et regnskab som opfølgning på den ydede kompensation. Regnskabet er en del af lufthavnens samlede regnskab, som revideres af Rigsrevisionen.

*Oplysninger om de foranstaltninger, der typisk er truffet for at **undgå overkompensation og sikre tilbagebetaling af enhver overkompensation**.*

Kompensationen må ikke overstige, hvad der er nødvendigt for at dække omkostningerne til at opretholde/sikre et højt sikkerhedsniveau i forhold til at opfylde forpligtelserne til offentlig tjeneste. I tilfælde af at der for et år er betalt en overkompensation modregnes det i næstfølgende år (N+2).

*Kort redegørelse for, hvordan **gennemsigtighedskraverne** (jf. punkt 60 i SGEI-rammebestemmelserne fra 2012) opfyldes. I Deres svar bedes de også give relevante eksempler på oplysninger offentliggjort med henblik på opfyldelse af dette krav (f.eks. links til websteder) og oplyse, om der i Deres land findes et centralt websted, hvor disse oplysninger offentliggøres for alle disse støtteforanstaltninger (med et link til dette websted), eller om og i så fald hvordan de offentliggøres på det støtteydende niveau (stat, region eller kommune).*

Der er et link til Finansloven på Bornholms Lufthavns hjemmeside: <http://bornholms-lufthavn.dk/Lufthavn/Statsstoette>

Støttebeløb

Det samlede beløb for den ydede støtte (i mio. EUR)³². Hermed menes al støtte ydet på Deres territorium, altså også støtte ydet af regioner og kommuner. (A+B+C)

2016	2017
3,54 EUR / 26,4 DKK	3,49 EUR / 26,0 DKK
A: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af statslige myndigheder³³	

³² Jf. punkt 62 b) i SGEI-rammebestemmelserne fra 2012.

³³ Hvis støttebeløbet ikke kan opdeles på statslige, regionale og kommunale myndigheder, indberettes kun det samlede støttebeløb ydet af alle myndigheder.

2016	2017
3,54 EUR / 26,4 DKK	3,49 EUR / 26,0 DKK
B: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af regionale myndigheder³⁴	
2016	2017
C: Samlet støttebeløb (i mio. EUR) ydet af kommunale myndigheder³⁵	
2016	2017
Udgifternes fordeling på de enkelte støtteinstrumenter (direkte tilskud, garantier osv.) (hvis relevant)	
2016	2017
Hele beløbet gives som direkte tilskud	Hele beløbet gives som direkte tilskud
Andre kvantitative oplysninger (f. eks. antal støttemodtagere pr. sektor, gennemsnitligt støttebeløb, virksomhedernes størrelse)³⁶	
2016	2017

DIVERSE

a. De bedes venligst oplyse, om Deres myndigheder er stødt på vanskeligheder ved at anvende SGEI-afgørelsen fra 2012, specielt i forbindelse med:

- udarbejdelse af en overdragelsesakt, der stemmer overens med bestemmelserne i SGEI-afgørelsens artikel 4
  - fastlæggelse af kompensationsbeløbet, jf. SGEI-afgørelsens artikel 5
  - bestemmelse af den rimelige fortjeneste, jf. SGEI-afgørelsens artikel 5, stk. 5-8
  - regelmæssig kontrol af, at der ikke foregår overkompensering, jf. SGEI-afgørelsens artikel 6.
- De bedes give så konkrete oplysninger herom som muligt, med relevante eksempler og angivelse af, i hvilke sektorer disse problemer eventuelt (mest) gør sig gældende.

³⁴ Jf. fodnote 33.

³⁵ Jf. fodnote 33.

³⁶ Kommissionen vil gerne have alle de oplysninger, De kan give om støtte ydet i henhold til SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, f.eks. om antallet af støttemodtagere i hver sektor, det gennemsnitlige støttebeløb, støttebeløbet pr. instrument (direkte tilskud, garanti osv.), virksomhedernes størrelse osv. Er sådanne andre kvantitative oplysninger ikke uden videre tilgængelige i Deres land, kan de naturligvis gives i en mere aggregeret og/eller estimeret form. I så fald bedes det angivet, at der er tale om estimer, og hvilken form for aggregering der er foretaget.

b. *De bedes venligst oplyse, om Deres myndigheder er stødt på vanskeligheder med anvendelsen af SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, specielt i forbindelse med:*

- gennemførelse af en offentlig høring, jf. punkt 14 i SGEI-rammebestemmelserne

Man har fra dansk side vurderet, at der ikke var behov for en offentlig høring. Ifølge de danske myndigheder ville en sådan høring dybest set have handlet om, hvorvidt lufthavnen skulle forblive åben eller ej.

- overholdelse af reglerne for offentlige indkøb, jf. punkt 19 i SGEI-rammebestemmelserne

Ikke relevant

- fastlæggelse af net avoided cost, jf. punkt 25-27 i SGEI-rammebestemmelserne

"Net avoided cost"-metoden kræver, at virksomhedens indtægter og udgifter fastsættes i et hypotetisk scenarie, som ikke omfatter levering af tjenester af almindelig økonomisk interesse. I forbindelse med denne sag er tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse imidlertid den primære aktivitet, der udføres i lufthavnen. De tjenesteydelser, der ikke er omfattet af overdragelsesaftalen (andre kommercielle aktiviteter), er afhængige af, at der findes en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Der kan derfor ikke anvendes noget relevant hypotetisk scenarie, hvor kun de andre aktiviteter gennemføres af lufthavnen. "Net avoided cost"-metoden kan derfor ikke anvendes.

- bestemmelse af den rimelige fortjeneste, jf. punkt 33-38 i SGEI-rammebestemmelserne.

Der ikke er indregnet nogen fortjeneste i den compensation, som udbetales til operatøren. Den compensation, der udbetales, dækker ikke alle udgifter ved de støttemodtagende aktiviteter.

De bedes give så konkrete oplysninger herom som muligt, med relevante eksempler og angivelse af, i hvilke sektorer disse problemer eventuelt (mest) gør sig gældende.

c. *Har De andre bemærkninger angående anvendelsen af SGEI-afgørelsen og SGEI-rammebestemmelserne på andre punkter end dem, ovenstående spørgsmål relaterer til, er De velkommen til at anføre dem i Deres rapport.*

Den 14. februar 2018 godkendte Kommissionen, at den compensation, som den danske regering yder til operatøren for opfyldelse af forpligtelser til offentlig tjeneste i Bornholms Lufthavn, jf. overdragelsesaftalen, opfylder betingelserne i rammebestemmelserne og luftfartsretningslinjerne, og at den derfor er forenelig med artikel 106, stk. 2, i TFEU.

Eventuelle Klager fra tredjemand

Giv et overblik over klager fra tredjemand, især sagsanlæg ved nationale domstole, i sager, der falder ind under SGEI-afgørelsen fra 2012 eller SGEI-rammebestemmelserne fra 2012. De bedes give så konkrete oplysninger herom som muligt og angive, i hvilke sektorer De har modtaget klager, hvad klagerne gik ud på, og hvordan de blev behandlet af Deres myndigheder eller hvilket udfald retssagen ventes at få.

Der er ikke registreret klager fra tredjemand, herunder sagsanlæg ved nationale domstole.

Diverse

For så vidt angår **Kompensation for offentlig tjeneste ydet til lufthavne** henvises til særskilt besvarelse på side 32. For så vidt angår de øvrige ordninger kan oplyses:

a. De bedes venligst oplyse, om Deres myndigheder er stødt på vanskeligheder ved at anvende SGEI-afgørelsen fra 2012, specielt i forbindelse med:

- udarbejdelse af en overdragelsesakt, der stemmer overens med bestemmelserne i SGEI-afgørelsens artikel 4
  - fastlæggelse af kompensationsbeløbet, jf. SGEI-afgørelsens artikel 5
  - bestemmelse af den rimelige fortjeneste, jf. SGEI-afgørelsens artikel 5, stk. 5-8
  - regelmæssig kontrol af, at der ikke foregår overkompensering, jf. SGEI-afgørelsens artikel 6.
- De bedes give så konkrete oplysninger herom som muligt, med relevante eksempler og angivelse af, i hvilke sektorer disse problemer eventuelt (mest) gør sig gældende.

De danske myndigheder er ikke i øvrigt stødt på vanskeligheder i forbindelse med ovenstående.

b. De bedes venligst oplyse, om Deres myndigheder er stødt på vanskeligheder med anvendelsen af SGEI-rammebestemmelserne fra 2012, specielt i forbindelse med:

- gennemførelse af en offentlig høring, jf. punkt 14 i SGEI-rammebestemmelserne
  - overholdelse af reglerne for offentlige indkøb, jf. punkt 19 i SGEI-rammebestemmelserne
  - fastlæggelse af net avoided cost, jf. punkt 25-27 i SGEI-rammebestemmelserne
  - bestemmelse af den rimelige fortjeneste, jf. punkt 33-38 i SGEI-rammebestemmelserne.
- De bedes give så konkrete oplysninger herom som muligt, med relevante eksempler og angivelse af, i hvilke sektorer disse problemer eventuelt (mest) gør sig gældende.

De danske myndigheder er ikke i øvrigt stødt på vanskeligheder i forbindelse med ovenstående.

c. Har De andre bemærkninger angående anvendelsen af SGEI-afgørelsen og SGEI-rammebestemmelserne på andre punkter end dem, ovenstående spørgsmål relaterer til, er De velkommen til at anføre dem i Deres rapport.

De danske myndigheder har ingen øvrige bemærkninger i relation til anvendelsen af SGEI-afgørelsen og SGEI-rammebestemmelserne.